

תל-אביב, 19.11.1936

הבוקר, בעשר וחצי נכנסו לנמל חיפה.

כאן הביא לנו קפלן את הבשורה המחרידה שביילינסון איננו.
חלה אמש, העבירו אותו לבית החולים בתל-אביב, ולפני בוקר
מת - - - .

נתיחתו. משפחת הבורדים נתיחתה. תנועה-

הפולשים, העתונות העברית, המפעל הישועי, החלום הציוני
נתיחתו. הוא בא אלינו מהחוץ - מסביבה בורגנית מחוללת.
שפתנו לא ידע וחיינו היו זרים לו - ומרחוק, בגולת איטליה,
הגיע אלינו. מחיצה אחרי מחיצה הרס - ונכנס צער אחר צער
לפני ולפנים. מחיצת הגיאוגרפיה, מחיצת הלשון, מחיצת ההווה.
עלה לארץ, למד עברית, נדבק בחיי הפועל. ונצטמצם צמצום אחר
צמצום - והתרכז כולו בנקודה אחת - בנקודת המרכז. בה השקיע
את כל חייו, עושר השכלתו, רוחב בינתו, המית נפשו, עומק
רגשותיו, מלוא כשרונו. החפץ הלאומי הזרים שדבק בו
מנעוריו, מביחו הזר, מסביבתו המתנכרת. הכה שורש חדש, עמוק,
לא-יעקר באדמה החדשה - ויהי לראש המדברים בתנועה שנחלצה
להפוך הקערה ההיסטורית של העם. יום יום עמד על המשמר, על
המצפה. ואם לא בכל פעם הגה והביע את רחשי לבנו, ואם לפעמים
הלך במשעול יחיד - לא זכה איש כמותו להיות לפה לתנועה.
והנה - איננו עוד. כחסף בא חכליון הצפוי
לכל אחד מאתנו. חורו של מי מאתנו מחר ?

טסתי מחיפה לרמלה - עם בשורה-המוות בלבי
יחירי הייתי באווירון. רחפו מלמטה גבעות הכרמל והשומרון.
והוריקן פרדסי השרון וצפון יהודה. כנחשי עקלתון הבהיקו
מתחת נהר אסכנדרונה ונהר הירקון. כעבור 35 רגע ירדתי
ברמלה - והלכתי במכונית לפ"ח - לבית-החולים. עטוף שחורים
שכב בראש מגולה, כאילו ישן במנוחה - - -

בהגיעי לחל-אביב סלפן לי גולני : פרטין הודיע
שחור העדים היהודים יגיע ביום ר' הבא.

ירושלים, 20.11.36.

אחרי ההלוויה עלייתי לירושלים, והיחה לי שיחה
קשה עם סטיין. השיחה נשנתה אח"כ במעמד חיים. עמדתי על
עקירת הפרק על "המדיניות הציונית" מהחזכיר, כי אין הוא מביע
דעת החנועה. חיים נפגע. אח"כ דנו על הפירוט, וחיים הסכים
שאין אנו צריכים עכשיו להכריז על כך, כי מוטב שהדבר יבוא
מצד הועדה. הוא ידבר מחר עם אוסישקין.

25.11.1936

הבוקר העיד חיים. לא בלי חרדה ודאגה באתי
לאולם הועדה. אם כי בררנו כמה פעמים יחד את קוי הרצאתו,
ועוד אמש ישבנו עד אחת-עשרה בביתו, נקף הלב. חיים היה
צריך לדבר לשני עולמות - לאנגלים וליהודים. מסקנות הועדה